

YUNUS EMRE VE THOMAS MORE

Aydınlık Gazetesi, 16 Nisan 2016

Yıldırım Koç

Büyük hümanist Thomas More (1478-1538), bırakın "tarihte eşine az rastlanan büyük bir devrimci" olmayı, sıradan bir devrimci bile değildi.

Devrimci kimdir?

Eylemiyle, gününün koşullarında zulme ve sömürüye karşı çıkan kişiye devrimci denir.

Ziya Paşa (1829-1880) ne diyor? "Âyinesi iştir kişinin lafa bakılmaz; Şahsın görünür rütbe-i aklı eserinde"

Thomas More, gerici Katolik kilisesinin azizlik mertebesine yükselttiği koyu bir katolikti. Hümanistliğinin sınırlarını da dinciliği belirliyordu.

Thomas More'un başbakanlığa eş bir görev üstlendiği 16. yüzyıl İngiltere'sinde, büyük yoksulluk ve zulüm vardır. Tarihte "çitleme hareketi" olarak bilinen ve onbinlerce köylünün topraklarından sökülüp atıldığı, kentlerde yoksulluğa mahkum edildiği, hırsızlık yapanların asıldığı İngiltere'de böylesine yüksek devlet görevleri almış ve suça ortak olmuş bir kişinin devrimciliğinden söz edilebilir mi?

Aynı yıllarda zulme ve sömürüye başkaldıran ve ayaklanan köylülerle birlikte mücadele eden ve hayatını bu davada kaybeden Thomas Müntzer'e düşmanca bakan Thomas More'un "tarihte eşine az rastlanan büyük bir devrimci" olduğunu ileri sürmek doğru mudur?

Birileri zulme karşı başkaldırırken, zalimlere hizmet edip, devrimcileri eleştirip, oturup kitap yazmak devrimcilik midir?

İnsana insan olduğu için saygı duymadan, kötü işleri kölelere yaptırarak, kendi adına yabancıları savaştırarak yapılan hümanistlik ne derece samimidir?

Her insanı kendi tarihi şartlarında değerlendirmek gerekir.

YUNUS EMRE'DEKİ İNSAN SEVGİSİ

Thomas More'dan önceki yüzyıllarda Anadolu Türkmen Kocaları, din ve ırk ayrımı gözetmeksizin, tüm insanlara insan olduğu için saygı ve sevgi duyuyorlardı.

Yunus Emre, Thomas More'dan yaklaşık 200 yıl önce, tüm insanları kapsayacak ve dinleri aşan büyük bir insan sevgisine sahipti. Bu inancı doğrultusunda mücadele etti ve asılarak öldürüldü.

Ne yazık ki Thomas More, kendisinden önce yaşamış ve bugün hâlâ yaşayan Yunus Emre gibi yüce bir Türkmen Kocasının düşüncelerinden ve eyleminden yararlanamadı.

Büyük hümanist Yunus'u dinleyelim:

"Cennet cennet dedikleri/birkaç köşkle birkaç huri/isteyene ver onları/bana seni gerek seni."

x

"İlim ilim bilmektir/ilim kendin bilmektir/sen kendini bilmezsin/ya nice okumaktır.

"Okumaktan murat ne/kişi Hak'kı bilmektir/çün okudun bilmezsin/ha bir kuru ekmeğdir.

"Okudum bildim deme/çok tâat kıldım deme/eğer Hak bilmezisen/abes yere yelmektir.

"Dört kitabın ma'nisi/bellidir bir elifte/sen elifi bilmezsin/bu nice okumaktır.

"Yiğirmi dokuz hece/okursun uçtan uca/sen elif dersin hoca/ma'nisi ne demektir.

"Yunus Emre der hoca/gerekse bin var hacca/hepisinden iyice/bir gönüle girmektir."

x

"Bir kez gönül yıktın ise/bu kıldığın namaz değil/yetmiş iki millet dahi/elin yüzün yumaz değil."

x

"Adımız miskindir bizim/düşmanımız kindir bizim/biz kimseye kin tutmayız/kamu âlem birdir bize."

x

"Sırat kıldan incedir/kılıçtan keskincedir/varup onun üstünde/evler yapasım gelir.

"Altında gayya vardır/içi nar ile pürdür/varuban ol gölgede/biraz yatasım gelir."

YUNUS EMRE DEVRİMCIYDİ

Türkmen Koca'sı Yunus Emre, yalnızca şiir söyleyip dolaşmadı. Zulme ve sömürüye başkaldırdı. Yenildiler. Asılarak öldürüldü.

Ezberleri bozmak gerek.

Saflaşma açıktır. Hümanistliğinin kapsamı bile tartışmalı ve sömürü düzeninin adamı Thomas More karşı taraftadır. Bizler ise Yunus'un tarafında olmaya çalışıyoruz.

Haksızlıklara, zulme ve sömürüye karşı başkaldıran büyük hümanist, yüce Türkmen Koca'sı Yunus Emre'yi saygıyla ve sevgiyle anıyorum.